
Úsporná opatření platná od ledna 2011 a jejich dopady na občany

---

Přehled změn od 1. 1. 2011

- **Od 1. 1. 2011 změny v oblasti:**
  - Nemocenských dávek
  - Sociálního pojištění
  - Dávek státní sociální podpory
  - Sociálních služeb
  - Zaměstnanosti
  - Zákoníku práce
  - Daní z příjmů a stavebního spoření

Změny v nemocenských dávkách

- **Nemocenské činí 60 % vyměřovacího základu po celou dobu trvání pracovní neschopnosti**
- **Rozdíl u zaměstnance s průměrnou mzdou tak činí 1 350 Kč (tj. -9 %) za druhý měsíc a 2 670 Kč měsíčně (tj. -17 %) od třetího měsíce nemoci**
- **Na práce neschopných stát ročně ušetří 2,3 mld. Kč.**

Změny v nemocenských dávkách

- **Náhradu mzdy nebo platu zaměstnavatel poskytuje po dobu 21 kalendářních dní nemoci (v roce 2010 po dobu 14 kalendářních dní)**
- **Skončila refundace 1/2 poskytnuté náhrady zaměstnavatelům od státu**
- **Obava ze ztráty zaměstnání zvýší tlak na přecházení nemocí**

Změny v sociálním pojištění

- **Sazba pojistného na nemocenské pojištění pro zaměstnavatele zůstává ve výši 2,3 %**
(stejná jako roce 2010)
- **Vyšší výběr pojistného ve výši cca 9,2 mld. (rok 2011)**
- **Náhrada malým zaměstnavatelům**
(do 26 zaměstnanců)
  - možnost připojištění (odvod ve výši 3,3 %)
  - následná refundace ½ vyplacené náhrady mzdy

Změny v sociálním pojištění

- **Nemocenské pojištění OSVČ**
  - nová pravidla pro vyměřovací základ OSVČ
  - Pozitivní krok - odstranění zneužívání systému účelovým placením pojistného

- **Maximální vyměřovací základ pro pojistné**
  - hranice pro odvod na sociální pojištění zůstává ve výši 72 násobku průměrné mzdy
  - **Pozitivní efekt - očekává se navýšení příjmů do systému o cca 3,1 mld.**

Změny v dávkách státní sociální podpory

■ Zrušení sociálního příplatku

- dočasně zachován sociální příplatek, je-li dítě nebo rodič zdravotně postižený (do konce roku 2012)
- Přes částečnou kompenzaci v rámci dávek v hmotné nouzi (vyžadováno testování majetku) očekáváme nárůst chudoby
- **Úspora státu na nejpotřebnějších rodinách s dětmi cca 2,5 mld. Kč**

Dávky státní sociální podpory

■ Rodičovský příspěvek

- změna podmínek při čerpání RP do 4 let věku dítěte
- celkově se za celou dobu rodiči vyplatí o 46 tis. Kč méně
- **Úspora na rodičích s nejmenšími dětmi cca 1 mld. Kč**

■ Porodné

- Pouze na první narozené dítě a při příjmu rodiny max. do 2,4 násobku životního minima, tzn. mzda rodiče nesmí být vyšší než 9 500 Kč měsíčně
- **Úspora na úkor podpory rodin s malými dětmi cca 1,3 mld. Kč**

Změny v oblasti sociálních služeb

■ Příspěvek na péči

- snížení příspěvku v I. stupni závislosti z 2 000 Kč na 800 Kč/měsíc
- ohrožená dostupnost sociálních služeb pro závislé osoby
- **Úspora na zdravotně postižených a závislých osobách cca 1,5 mld. Kč**

Změny v oblasti zaměstnanosti

- **Zrušeno nekolidující zaměstnání, tj.**
  - možnost přivýdělku do 4 000 Kč měs. při pobírání podpory v nezaměstnanosti
  - přístup „buď podpora nebo přivýdělek“
  - **Úspora na nezaměstnaných cca 820 mil. Kč**
- **Podpora v nezaměstnanosti vs. odstupné**
  - podpora se poskytne až po uplynutí doby, která odpovídá výši odstupného
  - ohrožení finančního zajištění (v případě nevyplaceného odstupného + nulová podpora = osoba je bez prostředků)

Změny v oblasti zaměstnanosti

- **Snížení výše podpory v nezaměstnanosti**
  - při ukončení pracovního poměru na vlastní žádost zaměstnance bez vážného důvodu (dohoda, výpověď)
  - podpora pouze ve výši 45 % průměrného čistého výdělku, a to hned od prvního měsíce
  - **Nezaměstnaný s předchozím příjmem 20 000 Kč (čistého měsíčně) přijde v roce 2011 při 5 měsíční podpoře o 10 000 Kč**
- **Zpřísnění agenturního zaměstnávání**
  - povinné pojištění
  - posílení zajištění finančních nároků zaměstnanců

Změny v oblasti zaměstnanosti

- **Nový „překlenovací příspěvek“ pro podporu podnikání OSVČ**
  - příspěvek poskytuje úřad práce
  - po dobu max. 5 měsíců ve výši $\frac{1}{4}$ průměrné mzdy (celkem až 29 000 Kč)
  - složí ke krytí provozních nákladů (nájemné, doprava apod.)
  - **Příspěvek má motivovat zaměstnance, aby začali podnikat**

Změny v zákoníku práce

- **Písemná forma dohody o provedení práce**
  - předcházení zneužití dohody (obcházení klasického pracovního poměru)

- **Odměňování ve veřejných službách**

Kromě 10 % procentního snížení objemu prostředků na platy

  - nově zákoník práce zmocnil vládu k volnému stanovení platových tarifů a sjednávání smluvních platů

Návazně nařízení vlády o platech umožňuje

- **zachování stávajícího způsobu odměňování,**
- tj. zaměstnanec je zařazen do platové třídy a platového stupně (podle praxe) a se zaměstnanci od 13. platové třídy lze sjednat smluvní plat

nebo

- **plošné uplatnění tarifů s rozpětím,**
- tj. zaměstnanec je zařazen do platové třídy a výše tarifu se určí v rámci stanoveného rozpětí. Se zaměstnanci od 13. platové třídy lze sjednat smluvní plat

Změny v fondu kulturních a sociálních potřeb

- **Od ledna 2011 je tvorba FKSP v organizacích působících ve veřejných službách a správě snížena na polovinu**
- **Úspora na zaměstnancích cca 2 mld. Kč**

Změny v oblasti daně z příjmů

- **Snížení slevy na poplatníka**
  - snížení slevy o 100 Kč měsíčně, tj. o 1 200 Kč ročně (z 24 840 Kč na 23 640 Kč)
  - **Mírné zvýšení daně z příjmů a snížení kupní síly**
- **Zdanění výsluhového příspěvku**
  - příspěvek je určen příslušníkům ozbrojených složek (doposud osvobozen od daně) - **od ledna se zdaňuje 15 % srážkovou daní**

Změny ve stavebním spoření

■ Snížení státního příspěvku

- státní příspěvek je o 33 % nižší, max. výše činí 2 000 Kč (v roce 2010 byl 3 000 Kč)
- **Za posledních 7 let pokles státního příspěvku o 56 %**

■ Zdanění státního příspěvku za rok 2010

- stát. příspěvek za rok 2010 se zdaní sazbou 50 %

■ Zdanění úroků ze stavebního spoření

- 15 % zdanění úroků z vkladů i ze státního příspěvku (doposud bez daně)

Pokračování reforem

**V souladu s programovým
prohlášením vlády lze dále
očekávat**

Pokračování reforem

- **Změna zákoníku práce**
- **Reforma poskytování zdravotní péče**
- **Reforma důchodového systému**
- **Reforma daňového systému *včetně zdanění zaměstnaneckých výhod***
- **Pokračování ve zpřísnování podmínek v oblasti podpor v nezaměstnanosti a sociálních dávek**

ZÁKONÍK PRÁCE

Ize očekávat

- **výpověď i „bez uvedení důvodu“**
- **výpovědní doba se zkrátí na 1 měsíc, bude možné se z ní i „vykoupit“**
- **odstupné podle počtu odpracovaných let u zaměstnavatele** (tím se pro část zaměstnanců sníží)
- **prodloužení zkušební doby na 4 měsíce** (u vedoucích a klíčových zaměstnanců na 6 měsíců)

ZÁKONÍK PRÁCE

Ize očekávat

- pracovní poměr na dobu určitou bude možné sjednávat (i opakovaně) až na 5 let
- mzda včetně práce přesčas do 150 hod. ročně a řada dalších omezení - pro klíčové zaměstnance
- dohoda o provedení práce až do 300 hod. ročně
- omezení kolektivního vyjednávání a odborových práv

OBČANSKÝ ZÁKONÍK

Ize očekávat

- **Nová právní úprava je potřebná. Zásadní obavy však vyvolává:**
- **nahrazení právní úpravy soudním rozhodováním**
- **nedořešený vztah mezi zákoníkem práce a občanským zákoníkem**
- **obavy z ohrožení autonomie odborových organizací**

ZDRAVOTNÍ PÉČE

Ize očekávat

- **Komplexní reformu zdravotnictví cílem, které je:**
- **omezení zdravotní péče hrazené ze systému zdravotního pojištění (§ 13 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)**
- **rozdělení péče na standardní a nadstandardní s doplatkem občana za nadstandardní péči**
- **zvýšení regulačního poplatku za den v nemocnici (zatím na 100 Kč)**

DŮCHODY

Ize očekávat

- **Komplexní reformu důchodového systému a v rámci ní:**
- **až u 80 % důchodců se sníží od r. 2012 důchod ve prospěch „horních 10 %“ (reakce na Nález Ústavního soudu)**
- **zavedení povinného důchodového spoření pro občany do 40 let věku („na dluh“ dosahujícího až 1,5 % HDP ročně)**

DŮCHODY

Ize očekávat

- další postupné prodlužování důchodového věku až na 67 let
- zhoršování podmínek pro výpočet důchodů (pojištěná doba nejméně 40 let apod.)
- zhoršení podmínek pro penzijní připojištění se státním příspěvkem

DANĚ

Ize očekávat

- **Komplexní reformu daňového systému, v rámci které je avizováno:**
- **zrušení superhrubé mzdy a zvýšení sazby daně z příjmu na 19 %**
- **zdanění zaměstnaneckých výhod (nepeněžního příspěvku na stravování, rekreaci atd.)**
- **zavedení jednotné sazby DPH ve výši 19 % (což povede ke zdražení potravin a služeb)**

OBLAST ZAMĚŠTANANOSTI

Ize očekávat

- **růst nezaměstnanosti z důvodu snižování ochrany zaměstnanců (např. možnost výpovědi bez udání důvodu)**
- **další zpřísnování podmínek pro přiznání podpor v nezaměstnanosti**
- **pokračování ve zvýhodňování OSVČ vůči zaměstnancům**

OBLAST ZAMĚSTNANOSTI Ize očekávat

- **tlak na nezaměstnané přijímat jakoukoliv práci, rozvolnění definice vhodného zaměstnání**
- **snížení podpory zaměstnavatelům na vytváření pracovních míst pro zdravotně postižené občany**

OBLAST SOCIÁLNÍCH DÁVEK

Ize očekávat

- **sloučení dávek pro zdravotně postižené do jedné** (tím i jejich snížení)
- **zpřísnění dávek hmotné nouze**
- **sjednocení výplaty všech dávek na úřady práce** a tím omezení původního poslání ÚP (tj. zajištění nového pracovního místa)

OBLAST RODINNÉ POLITIKY

- **Postupná likvidace sítě předškolních zařízení jako veřejné služby a místo toho:**
- **uvolnění podmínek pro vznik soukromých zařízení** - na úkor kvality péče o děti, bez adekvátního dodržování hygienických požadavků
- **uvolnění kvalifikačních předpokladů u péče o malé děti**
- **hlídání dětí „sousedskou výpomocí“** – bez záruky bezpečnosti a kvality péče

Dopady na občana a rodinu

- **snížení životní úrovně** (pokles příjmů, sociálních dávek a koupěschopnosti)
- **zhoršování zdraví občanů** (zdražování a omezování dostupnosti zdravotní péče, přecházení nemocí z obavy o ztrátu zaměstnání)
- **snížení ochrany zdravotně postižených osob**

Dopady na společnost

- **likvidace sociální soudržnosti a solidarity**
- **nárůst chudoby a sociálního vyloučení**
- **nárůst xenofobie a kriminality**
- **narušení sociálního smíru**
- **možné sociální nepokoje**

Dopady na odbory

- **omezování práv zaměstnanců**
- **postupná likvidaci odborových práv**
- **zhoršení pozice odborů ve společnosti i při kolektivním vyjednávání**